

همکاری‌های بین‌المللی

گسترش تعاملات بین‌المللی، یکی از ابزارهای شناساندن صحیح ایران و جوانان این سرزمین و فرهنگ پربار آن به مردمان دیگر ملتهاست. در عرصه این تعاملات، جوانان به‌علت دوری از کلیشه‌ها و تعصبات نسل‌های پیشین و صاحبان ثروت و قدرت جهانی، زمینه و آمادگی بیشتری برای پذیرش حقیقت را دارا هستند. به همین سبب، گسترش تبادلات در حوزه جوانان یکی از عرصه‌های راهبردی جهت ارتقای احترام و تفاهم متقابل است.

بدین منظور، سازمان ملی جوانان به استفاده از فرصت‌ها و محمل‌های موجود برای دستیابی به هدف فوق‌الذکر توجه نموده است و در این راستا، ارتباط با کشورهای اسلامی را در اولویت برنامه‌های خود قرار داده است.

در همین خصوص، اخیراً مذاکرات و مکاتباتی با همتای سازمان ملی جوانان در کشور لبنان (وزارت جوانان و ورزش این کشور) به عمل آمد که نتیجه آن، امضای سند «یادداشت تفاهم همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لبنان در زمینه جوانان» بود. این سند در جریان سفر اخیر ریاست محترم جمهوری به لبنان به امضا رسید که امید می‌رود راهگشای گسترش تعاملات در سطوح و حوزه‌های مختلف مربوط به جوانان باشد. متن این سند در زیر به استحضار خوانندگان می‌رسد:

باسمه تعالی

یادداشت تفاهم همکاری بین

جمهوری لبنان و جمهوری اسلامی ایران در زمینه جوانان

در چارچوب تحکیم مناسبات دوستانه و برادرانه بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لبنان و ایمان هر دو کشور به اینکه تقویت روابط جوانان دو کشور موجب تحکیم روابط دو کشور دوست و برادر خواهد شد، طرفین بر برنامه همکاری در زمینه جوانان در چارچوب قوانین و ضوابط معمول در دو کشور طبق شرایط زیر توافق می‌نمایند:

ماده ۱

طرفین در جهت تقویت همکاری بین خود در زمینه جوانان از طرق زیر تلاش می کنند:

- ۱- تبادل دیدارهای کارشناسان و مسئولان امور جوانان در دو کشور.
- ۲- تبادل دیدارهای هیأت‌های جوانان برای تحقق بخشیدن به تفاهم هر چه بیشتر و تعمیق پیوندهای دوستی بین جوانان دو کشور.
- ۳- برگزار کردن هفته‌های دوستی جوانان به صورت مشترک در دو کشور به صورت دوره‌ای.
- ۴- ایجاد و تقویت همکاری بین انجمن‌ها و مراکز غیردولتی جوانان در دو کشور.
- ۵- تبادل تحقیقات، پژوهش‌ها و نشریات مربوط به امور جوانان و همچنین، اسناد و اطلاعات مربوط به گردهمایی‌ها، سمینارها و کنفرانس‌های برگزار شده در دو کشور در زمینه جوانان.
- ۶- فراهم کردن زمینه‌ها و تسهیل گردشگری جوانان دو کشور به عنوان راهی برای تعمیق شناخت بین فرهنگی و تقویت فرهنگ صلح و دوستی.
- ۷- هماهنگی مواضع و دیدگاه‌ها در کنفرانس‌ها و گردهمایی‌ها در سطوح مختلف بین‌المللی.
- ۸- هر گونه زمینه همکاری دیگری که در مورد آن اتفاق نظر صورت گیرد.

ماده ۲

احکام عمومی

مبادله دیدار هیأت‌های جوانان و مسئولان امور جوانان بین دو کشور به صورت زیر خواهد بود:

- ۱- هزینه مسافرت رفت و برگشت بر عهده طرف اعزام کننده می‌باشد.
- ۲- هزینه اقامت، تغذیه، رفت و آمد داخل کشور و خدمات پزشکی و بیمه‌ای بر عهده طرف میزبان می‌باشد.

ماده ۳

متولی اجرای این یادداشت تفاهم، وزارت جوانان و ورزش از کشور جمهوری لبنان و سازمان ملی جوانان از جمهوری اسلامی ایران می‌باشند.

ماده ۴

طرفین جهت اجرای یادداشت تفاهم یک کمیته مشترک دوجانبه تشکیل می‌دهند. این کمیته که شامل مسئولان امور جوانان دو کشور می‌باشد، هر دو سال یکبار به صورت متناوب در هر یک از دو کشور گردهم می‌آیند.

این کمیته مسئول انجام موارد ذیل است:

- ۱- تهیه برنامه‌های اجرایی این یادداشت تفاهم.
- ۲- نظارت بر پیگیری اجرای برنامه‌های عمل مورد توافق.
- ۳- بررسی هرگونه زمینه همکاری دیگر در زمینه جوانان.

ماده ۵

این یادداشت تفاهم از تاریخ تبادل اسناد مصوبه در چارچوب قوانین هریک از دو کشور قابل اجراست و به مدت ۶ سال دارای اعتبار است و می‌توان آن را برای دوره‌های ۶ ساله دیگر نیز تمدید نمود، مگر این که یکی از طرفین تمایل خود را به اتمام همکاری به صورت مکتوب و شش ماه قبل از پایان مهلت اعلام دارد. این نکته قابل ذکر است که اتمام زمان اجرای این یادداشت تفاهم، تأثیری بر آن دسته از برنامه‌ها و طرح‌هایی که قبل از اعلام تمایل به اتمام همکاری در مورد آن توافق شده است، ندارد.

این یادداشت تفاهم در دو نسخه اصلی به زبان‌های عربی و فارسی تدوین شده است که هر دو، دارای اعتبار حقوقی یکسان است و در تاریخ ۱۳۸۲/۰۲/۲۲ هجری شمسی برابر با ۲۰۰۳/۵/۱۲ میلادی در بیروت به امضاء رسید.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

از طرف دولت جمهوری لبنان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مطبوعه با مسائلی جوانان

علی اکبر تاج مزینانی

اشاره: واحد ترجمه سازمان ملی جوانان از ابتدای شکل گیری، به منظور آگاهی از روندهای جهانی در حوزه های مختلف مرتبط با جوانان، اقدام به شناسایی، گردآوری و ترجمه منابع ذی ربط نموده است. این منابع، طیف متنوعی از موضوعات (ساختارها؛ سیاست ها و استراتژی ها؛ طرح ها و برنامه ها؛ اسناد بین المللی؛ کتب علمی مربوط به ابعاد مختلف دوره جوانی و ...) را در بر می گیرد. برخی از این منابع به مرحله چاپ افست رسیده است و برخی دیگر نیز به صورت داخلی تکثیر شده است. همچنین، تعدادی از منابع نیز در مراحل مختلف آماده سازی برای چاپ قرار دارد. برای آشنایی خوانندگان با این منابع، عناوین ترجمه ها به تفکیک نحوه چاپ ذکر می شود.

الف) منابعی که به چاپ افست رسیده است:

۱. جوانان در جامعه
۲. فرهنگ جوانان روسیه
۳. قانون بین المللی حقوق جوانان (جلد اول)
۴. قانون بین المللی حقوق جوانان (جلد دوم)
۵. قانون بین المللی حقوق جوانان (جلد سوم)
۶. جوانان در جهانی متغیر
۷. اوقات فراغت و سبک های زندگی جوانان
۸. مشارکت رأی دهی جوانان
۹. علوم اجتماعی و مشکل بیکاری جوانان
۱۰. برنامه عمل جهانی برای جوانان تا سال ۲۰۰۰ و پس از آن
۱۱. وضعیت جهانی جوانان در دهه ۱۹۹۰

ب) منابعی که در دست آماده سازی برای چاپ افست است:

۱. بزهکاری نوجوانان
۲. نوجوانی
۳. فرهنگ تطبیقی جوانان
۴. فرهنگ جوانان در مدرنیته متأخر

۵. سبک‌های خیابانی

ج) منابعی که به صورت داخلی تکثیر شده است:

۱. رهبری جوانان
۲. وزارت جوانان اردن؛ حال و آینده
۳. کارکردن با جوانان (رهیافت‌ها، روش‌ها و برنامه‌ها)
۴. مؤسسه ملی جوانان و آموزش همگانی (فرانسه)
۵. کمیسیون ملی جوانان به انضمام مشکلات سازمان‌های غیردولتی (فلیپین)
۶. وضعیت کنونی جوانان ژاپن
۷. فرهنگ جوانان آمریکا
۸. اهداف وزارت جوانان و ورزش فرانسه
۹. جوانان امروز ژاپن
۱۰. سازمان‌های جوانان در ژاپن
۱۱. کمیسیون ملی جوانان فیلیپین
۱۲. تنوع خلاق ما
۱۳. طرح مشاوره ملی جوانان فرانسه
۱۴. اساسنامه اتحادیه ورزشی برای همبستگی اسلامی
۱۵. اعلامیه پکن
۱۶. دیدگاه‌های جوانان کانادا درباره توسعه پایدار
۱۷. طرح عمل جاکارتا در خصوص توسعه منابع انسانی
۱۸. رهنمودهایی برای مشارکت جوانان در زمینه توسعه پایدار
۱۹. خانه‌های جوانان و فرهنگ‌سراها در قلب شهر
۲۰. جوانان چین
۲۱. حق انتخاب: حقوق باروری و بهداشت باروری
۲۲. بررسی سیاست‌های جوانان در منطقه اسکاپ
۲۳. شورای ملی سازمان‌های جوانان کره
۲۴. نسل جوان در کره
۲۵. مشکل بیکاری جوانان
۲۶. قانون فدراسیون روسیه در مورد حمایت دولت از سازمان‌های جوانان و کودکان
۲۷. پیش‌نویس منشور بین‌المللی حقوق جوانان
۲۸. راهنمای منطقه‌ای سازمان‌های دولتی و غیردولتی فعال در امر بسیج جوانان

۲۹. نسل جوان نوحاسته در ژاپن
۳۰. گزارش همایش جهانی جوانان سازمان ملل متحد
۳۱. بولتن اطلاعاتی جوانان
۳۲. تدبیر برای آینده
۳۳. طرح عمل ده ساله شورای جوانان مالزی
۳۴. پژوهش پیمایشی در خصوص گرایش های دانش آموزان آمریکایی و ژاپنی
۳۵. دومین کنفرانس بین المللی رهبران جوانان
۳۶. هویت بینندگان جوان تلویزیون
۳۷. نیازهای آموزشی منطقه ای کارکنان توسعه اجتماعی
۳۸. بولتن اطلاعاتی جوانان (ج ۳ ش ۳)
۳۹. اجرای برنامه عمل جهانی برای جوانان تا سال ۲۰۰۰ و پس از آن
۴۰. عملکرد سازمان های جوانان
۴۱. تصویب آیین کار (کنفرانس لیسبون)
۴۲. گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد
۴۳. بولتن اطلاعاتی جوانان (ج ۳ ش ۴)
۴۴. مروری بر وضعیت سیاست ها و برنامه های جوانان در منطقه اسکاپ
۴۵. بولتن اطلاعاتی جوانان (ج ۴ ش ۱)
۴۶. دستور کار جوانان ملل متحد
۴۷. جوانان و نیروی کار
۴۸. مشکلات اجتماعی - روانی جوانان مصر
۴۹. همکاری اکزنت با GTZ
۵۰. بررسی اقدامات اتخاذ شده جهت تدوین، اجرا و ارزیابی سیاست ها و برنامه های ملی جوانان
۵۱. بهداشت و رشد جوانان
۵۲. گزارش دومین اجلاس بین دولتی آسیا - اقیانوسیه
۵۳. نمایه آماری جوانان (زلاندنو)
۵۴. گزارش سالانه، وزارت توسعه منابع انسانی هند
۵۵. گزارش کمیته طرح مشاوره ملی با جوانان
۵۶. ارزیابی جهانی شاخص های آماری جوانان
۵۷. وضعیت جوانان در فدراسیون روسیه
۵۸. جوانان و اشتغال
۵۹. وضعیت جوانان در اروپا و آمریکای شمالی

۶۰. گزارش همایش جوانان لاهه
۶۱. نطق رؤسای هیأت‌های شرکت‌کننده در اولین کنفرانس جهانی وزرای مسئول جوانان
۶۲. فهم فرهنگ جوانان در غرب
۶۳. جوانان اتریش
۶۴. راهنمای سازمان‌های غیردولتی جوانان
۶۵. مسابقه بین‌المللی مقاله نویسی جوانان
۶۶. سال بین‌المللی جوانان؛ کارگاه منطقه‌ای اسکاپ در خصوص نقش سازمان‌های جوانان در پیشگیری از جرم
۶۷. مالکوم ایکس با جوانان سخن می‌گوید
۶۸. اشتغال مولد برای جوانان
۶۹. گزارش سمینار سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه منابع انسانی در منطقه اسکاپ
۷۰. وضعیت سوءاستعمال مواد مخدر در میان جوانان
۷۱. کنفرانس جهانی رهبران جوانان (جلد اول)
۷۲. کنفرانس جهانی رهبران جوانان (جلد دوم)
۷۳. طرح میان‌مدت رشد و پیشرفت جوانان فیلیپین
۷۴. کنگره جوانان هند (۱) و (۲)
۷۵. بیکاری جوانان
۷۶. خشونت دانشجویی
۷۷. جهانی شدن جوانان و سازمان‌های جوانان در آستانه قرن بیست و یکم (جلد اول)
۷۸. جهانی شدن جوانان و سازمان‌های جوانان در آستانه قرن بیست و یکم (جلد دوم)
۷۹. نوجوانی
۸۰. گزارش دولت (جوانان ژاپن)

از میان آثار نامبرده فوق، چهار مورد را برای اطلاع بیشتر خوانندگان محترم به تفصیل بیشتر معرفی می‌کنیم.

۱- جوانان در جامعه

شکل‌گیری و فروپاشی جوانی در اروپای شرقی و غربی

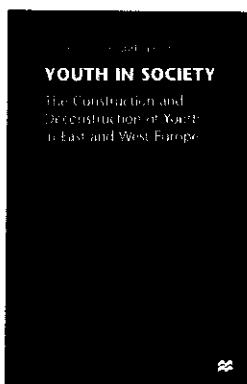
تألیف: کلر والاس و سیکا کواچوا

ترجمه: علی‌اکبر تاج مزینانی

ناشر: سازمان ملی جوانان (اسپید)

سال نشر: ۱۳۸۰

تعداد صفحه: ۳۳۶

Title: Youth In Society

Authors: Claire Wallace and Sijka Kovetcheva

ISBN: ۰۳۳۳۶۵۲۲۵۸

Pub. Date: ۱۹۹۸

Publisher: Macmillan Press Ltd

Edition Description: First

بحث دوره جوانی، مؤلفه‌های تشکیل دهنده و عوامل تأثیرگذار بر آن، در زمره مهم‌ترین مباحثی است که توجه پژوهشگران جوانان را به خود جلب کرده است. کتاب «جوانان در جامعه» یکی از بهترین منابع مطالعاتی است که به‌طور مختصر، اما جامع و مفید، به بررسی این مبحث در بافت جوامع اروپایی پرداخته است. نویسندگان کتاب (خانم‌ها کلر والاس از انگلستان و سیکا کواچوا از بلغارستان) با اتکا بر مطالعات و سوابق پژوهشی گسترده خود در حوزه‌های جامعه‌شناختی و به‌طور خاص مطالعات جوانان، این بحث را به‌طور تطبیقی در اروپای شرقی و غربی بررسی کرده‌اند. در واقع، نگارش این کتاب واکنشی نسبت به دو تحول اساسی در اروپای پس از کمونیسم (یعنی فرایند اروپایی شدن و تغییر اوضاع جوانان در اروپا، بالاخص اروپای شرقی پساکمونیستی) بوده است. هدف کتاب، کشف این مطلب است که تحولات سریع و عمیق یک قرن گذشته چگونه بر زندگی جوانان تأثیر گذاشته و به آن شکل بخشیده است. البته نویسندگان کتاب معتقدند که جوانان در این فرایند کاملاً منفعل نبوده و در کلیه موارد سهم مهمی در شکل‌دهی به این تحولات داشته‌اند. «جوانان در جامعه» به فرایند مدرنیزاسیون (صنعتی شدن، توسعه دولت‌های رفاه و نظام‌های آموزشی، شهرنشینی) و شیوه‌های مختلفی که این فرایند در بستر کمونیسم و کاپیتالیسم رفاهی، جای گرفته است توجه می‌کند و به بررسی این امر می‌پردازد که فرایند مزبور چگونه موجب ساخته‌شدن و شکل‌گیری جوانی در اروپا شده است.

همچنین، در این کتاب مباحث مربوط به فرایند پسامدرنیزاسیون که شامل تجزیه و خصوصی سازی دولت، بازسازی بازارکار و نظام آموزشی، صنعت زدایی و فرهنگ عامه جوانان می باشد، مورد بررسی قرار می گیرد و این که چه طور در این فرایند، جوانی پس از این که در اثر مدرنیزاسیون به عنوان یک مقوله اجتماعی ساخته شد و شکل گرفت، در دوره پسامدرن دستخوش فروپاشی می شود. مطلب زیر، چکیده مباحث و مطالب کتاب فوق الذکر است که تقدیم خوانندگان می گردد.

شناسایی جوانی به عنوان یک مقوله اجتماعی را باید در فرایند مدرنیزاسیون ردیابی کرد. تا پیش از این دوران، جوانی تداعی کننده حالات ذهنی نظیر عشق و شهوت، شور و هیجان و چالاکتی بود و عمده آثار به جا مانده از آن دوران نیز در اشارات خود به جوان و جوانی غالباً از این گونه واژه ها استفاده می کردند. با ظهور مدرنیته، تحولاتی رخ داد که باعث شکل گیری دوره جوانی به گونه ای خاص و متمایز از گذشته گردید. گسترش شهرنشینی، صنعتی شدن، توسعه دولت های رفاه و همچنین، نظام های آموزشی و دادرسی کیفی همراه با مداخلات دولت ها در بازار کار باعث شد تا در این دوران الگویی از جوانی شکل بگیرد که مبتنی بر سن تقویمی درجه بندی شده و برخی ویژگی های برجسته بود.

مدرنیزاسیون باعث ایجاد دیوان سالاری های دولتی و نهادهای تحت مدیریت دولت نظیر نظام های آموزشی گردید که این نهادها در جهت تعریف گروه های مبتنی بر جایگاه سنی عمل کردند. در دیوان سالاری دولتی از عامل سن به عنوان پایه ای برای طبقه بندی و کنترل شهروندان استفاده شد - برای مثال، در دستیابی به حق رأی، مستمری ها، مجازات ها و پاداش ها - و این عامل در تمامی نظام های دولتی مدرن به عنوان یک اصل سازمان دهنده حائز اهمیت است. اما همان گونه که شیوه های مدرنیزاسیون مختلف بوده است (در برخی کشورها از طریق توسعه بازار آزاد کاپیتالیستی و در برخی دیگر از طریق مدرنیزاسیون سریع کمونیستی)، نوع نگاه و پرداختن به جوانی به عنوان هدفی برای مداخله نیز متفاوت بوده است و لذا الگوهای «قوی تر» و ضعیف تری از جوانی در قالب نظام های اجتماعی و دولتی مختلف شکل گرفته است.

البته واضح است که جوانی در دوره قبل از مدرنیزاسیون نیز وجود داشته است، اما به لحاظ ماهوی دارای تفاوت اساسی با گونه مدرن آن می باشد. آنچه در خلال فرایند مدرنیزاسیون و صنعتی شدن تغییر کرده است، عبارت است از ساخته شدن جوانی به عنوان یک مقوله اجتماعی دقیقاً درجه بندی شده براساس سن و وارد شدن جوانان به داخل نظام های در حال گسترش دولت سازی و دولت - ملت سازی. سن تقویمی ارتباط وثیقی با مفهوم زمان دارد که به گونه ای خاص در قالب مدرنیته توسعه یافت. در این دوران، به جای این که زندگی براساس فصول و یا آب و هوا تنظیم شود و دوره زندگی صرفاً براساس آهنگ بکنواخت چرخه های تولد، توارث و مرگ شکل بگیرد، براساس واحدهای طبقه بندی شده ای از زمان (ساعت، روز، ماه و سال) اندازه گیری می شود. به موازت این که زندگی افراد هرچه بیشتر وابستگی خود را به رویدادهای طبیعی از دست می دهد، دوره زندگی نیز به طور فزاینده ای به موضوعی برای کنترل عقلانی تبدیل می شود. بدین ترتیب، زندگی افراد به بخش های مختلفی تقسیم می شود و ساختار آن براساس نهادهای بشری و واحدهای زمانی دقیقاً قابل اندازه گیری شکل داده می شود: در سن ۶ سالگی فرد به مدرسه می رود، در ۱۶ سالگی مجاز است که رابطه جنسی داشته باشد و در ۱۸ سالگی از حق رأی برخوردار می گردد که هیچ کدام از این موارد ربطی به سطوح بلوغ یا تمایلات فرد ندارد و «جوان» یا «پیر» محسوب شدن فرد نیز ربط زیادی با فرایند بیولوژیکی گذر سن ندارد و بیشتر به رابطه فرد با انتقال های

فوق در جایگاه سنی فرد مربوط است.

یک بحث مهم دیگر در این خصوص، بسترهای شکل‌گیری دوره جوانی در چارچوب مدرنیته است. تا پیش از مدرنیته، نظام آموزشی منسجمی وجود نداشت و افراد در هر سنی در کلاس‌های درس حضور می‌یافتند. همچنین، فرصت‌های آموزشی موجود نیز در دسترس همگان قرار نداشت و تنها طبقه بالا و متوسط جامعه از آن برخوردار بودند. در خلال فرایند مدرنیزاسیون، نظام آموزشی به تدریج سامان گرفت و افراد براساس عامل سن در مقاطع تحصیلی مختلف طبقه‌بندی شدند. دوره جوانی به‌عنوان دوره‌ای معرفی گردید که فرد باید طی آن در نظام آموزشی به کسب قابلیت‌های لازم برای ورود به جامعه بزرگ‌تر می‌پرداخت و سن او برای پرداختن به کار، هنوز کافی شناخته نمی‌شد. در حقیقت، جوانان به‌عنوان گروهی از افراد تعریف شدند که بین دو مرز کودکان اجتماعی نشده و بزرگسالان کاملاً اجتماعی شده (که قادر بودند در بازار کار و جوامع برخوردار از تقسیمات کار به‌شدت پیچیده رقابت نمایند و باید از حق انتخاب سیاسی برخوردار می‌شدند) قرار داشتند. این دوره طولانی آموزش که پیوسته رو به گسترش بوده است، نام «تأخیر مجاز» را به خود گرفت و با مطرح شدن آموزش اجباری، افراد (در بیشتر کشورها) باید تا سن ۱۶ سالگی در نظام آموزش باقی می‌ماندند. با گسترش سطح پوشش آموزش عالی، دوره آموزش - و در نتیجه، دوره جوانی - باز هم طولانی‌تر شد. مدرنیزاسیون، با صنعتی شدن و صنعتی شدن نیز با مهاجرت وسیع کارگران و به‌ویژه جوانان از مناطق روستایی و تمرکز آنان در مراکز تولید انبوه همراه بود. این امر باعث توسعه کار مزدبگیری شد و بازار کار مبتنی بر اصول موفقیت - محور را جایگزین انتقال خانوادگی دارایی به‌عنوان منبعی برای امرار معاش ساخت. اما در مراحل اولیه صنعتی شدن، کارگران در شرایط بسیار بدی به سر می‌بردند و در این میان، استثمار اقتصادی کودکان، جوانان و زنان نیز امری کاملاً مشهود بود. جوانان از سنین پایین به کار گرفته می‌شدند، اما هنگامی که به سنی می‌رسیدند که باید دستمزدهای بزرگسالان را دریافت می‌کردند، از کار برکنار می‌شدند و جای آنان را افراد جوان‌تر می‌گرفتند. این امر باعث شد تا از اواسط قرن نوزدهم قوانینی برای اصلاح و تنظیم بازار کار وضع گردد و در قالب آن، به اموری نظیر دستمزدهای جوانان، ساعات کاری، تعطیلات، شرایط اشتغال و همچنین، بهداشت آنان سامان داده شود.

نظام داری نوجوانان نیز همانند سایر حوزه‌های مداخله دولت، در جهت متمایز شدن جوانان به‌عنوان یک قشر خاص برای حمایت عمل نمود و طول دوره جوانی به‌لحاظ سن تقویمی از زمانی که اولین قانونگذاری رسمی در این مورد انجام شده است، عموماً افزایش یافته است. انگیزه اصلاح نظام داری کیفری و ایجاد یک نظام داری خاص نوجوانان در اواخر قرن نوزدهم، به نگرانی از این امر برمی‌گشت که جوانان در اثر مهاجرت در مناطق شهری متمرکز گردیده بودند و به‌علت فقدان مهارت کافی از یک طرف و فقدان کنترل و نظارت - که در محیط‌های کوچک‌تر از طریق خانواده‌ها و نهادهای سنتی اعمال می‌شد - ممکن بود به ارتکاب جرم روی آورند. تا پیش از این زمان، تفاوتی بین کودکان و نوجوانان با بزرگسالان در زمینه مسئولیت کیفری وجود نداشت و کودکان عمدتاً پس از ۷ سالگی در معرض برخوردهای قضایی مشابهی با بزرگسالان قرار داشتند. اما از این زمان مبارزاتی صورت گرفت که باعث افزایش سن مسئولیت کیفری تا ۱۸ سال گردید. استدلال این بود که به‌جای محکوم کردن کودکان و جوانان به مجازات‌هایی همچون اعدام، حبس و یا تبعید، باید

آنها را از طریق تربیت و مساعدت در مؤسساتی جداگانه «اصلاح» نمود.

انواع مختلف جنبش‌های داوطلبی جوانان نیز به ساختن الگویی از «جوانی به‌عنوان موضوع مداخله» کمک کردند که بعداً این الگو را دولت‌های رفاهی اقتباس کردند. بسیاری از اصلاحاتی که در نظام‌های آموزشی، دادرسی کیفری و بازار کار اتفاق افتاد، نتیجه مبارزات جنبش‌های مختلف حمایت و محافظت از جوانان بود که غالباً افراد متعلق به طبقه متوسط رهبری آن را برعهده داشتند و هدف از آن، تحمیل الگویی منضبط و وظیفه‌شناس از جوان طبقه متوسط نه تنها بر جوانان همین طبقه، بلکه به‌طور خاص بر جوانان طبقه کارگر بود.

در زمینه روابط خانوادگی، تأکید عمده در دوران مدرنیزاسیون بر خانواده هسته‌ای مبتنی بر جنسیت و با حضور هر دوی والدین بود و نظام‌های دولتی مدرن به شیوه‌های مختلف برای سامان دادن به انتقال از خانواده مبدأ به خانواده مقصد، به نهادینه کردن این نوع از خانواده همت می‌گماشتند. فرض بر این بود که این انتقال به‌شیوه‌ای سازمان‌یافته و منظم همراه با انتقال در بازار کار به یک شغل دائم صورت پذیرد. روابط بین دختر و پسر در این دوران می‌توانست بدون در نظر گرفتن داریایی و صرفاً بر پایه «انتخاب» یا «عشق رمانتیک» بنا گردد.

مدرنیزاسیون، امکان دسترسی جوانان به بازارهای مصرفی و اتخاذ یک سبک زندگی مستقل مخصوص به خود را فراهم ساخت. استقلال اجتماعی و فرهنگی و همچنین، شهرنشینی، از طریق ایجاد فضایی در مناطق شهری که جوانان می‌توانستند در آن فضا به دور از اشکال سنتی کنترل اجتماعی دور هم جمع شوند، امکان‌پذیر گردید. تشکیل گروه‌های همسالان به‌عنوان وسیله‌ای برای ایجاد گروه‌های مبتنی بر جایگاه سنی، به جوانان کمک نمود تا اجتماعات خاص مورد علاقه خود را به وجود آورند و در مراحل بعدی، فرهنگ مصرفی، موسیقی پاپ و خرده‌فرهنگ‌های جوانان، این اجتماعات را بیش از پیش گسترش داد.

در عرصه سیاست، جوانان و جنبش‌های جوانان در دوران مدرنیزاسیون به‌شدت سیاسی شدند و به‌عنوان حاملان آینده روشن در نظر گرفته می‌شدند. این جریان هم در کشورهای بلوک غرب و هم در کشورهای بلوک شرق صادق بود، اما در نظام‌های ایدئولوژیک از برجستگی خاصی برخوردار بود. به‌طور خاص، فاشیسم، کمونیسم و نازیسم توجه خاصی به جوانان داشتند و آنان را به‌عنوان عوامل تغییر و تحول برای کل جامعه و پیشگامان ساختن «جامعه‌ای نوین» در نظر می‌گرفتند. جنبش‌های جوانان در قالب این نظام‌ها به‌شدت ماهیت سیاسی پیدا کردند و با حذف سایر رقبا، تبدیل به سازمان‌هایی فراگیر و توده‌ای گردیدند که بخش بزرگی از جوانان را بالاجبار دربر می‌گرفتند. از جمله این سازمان‌ها می‌توان به سازمان «جوانان هیتلر» در آلمان و «کامسومول» در کشورهای بلوک شرق و به‌ویژه شوروی سابق اشاره کرد. این سازمان‌ها در جهت تعریف جایگاه سنی جوانان مؤثر بودند، زیرا برای مثال، «جوانان» عبارت بودند از تمامی کسانی که به اتحادیه جوانان کمونیست تعلق داشتند. از جمله بسترهای عمده مشارکت سیاسی جوانان در نظام‌های غربی در این دوره نیز می‌توان به احزاب سیاسی و انتخابات اشاره کرد.

پس از این توضیح مختصر درباره چگونگی ساخته‌شدن «جوانی» به‌عنوان یک مقوله اجتماعی در چارچوب مدرنیته، بد نیست نگاهی به وضعیت کنونی جوانی و جوانان داشته باشیم و ببینیم که در اثر فرایند پسامدرنیزاسیون، چه تغییراتی در

دوره جوانی رخ داده است. در یک کلام می‌توان گفت که پسامدرنیزاسیون باعث تضعیف و مختل شدن جایگاه سنی - به‌گونه‌ای که در قالب مدرنیته وجود داشت - گردیده است. اکنون جوانی از یک طرف به سمت کودکی و از طرف دیگر به سمت بزرگسالی در حرکت است. جوانی از طریق مشارکت کودکان در بازارهای مصرفی - که جوانان را هرچه زودتر وارد فرهنگ مصرف‌گرایی بزرگسالان می‌کند - و همچنین، از طریق فن‌آوری‌های ارتباطاتی نظیر تلویزیون - که معصومیت کودکی را به‌واسطه در دسترس قرار دادن دنیای رسانه‌های بزرگسالان برای کودکان از بین می‌برد - پیوسته به‌سوی کودکی پیش می‌رود و اعضای آن را بیش از پیش دربر می‌گیرد. جوانی همچنین به‌سوی گروه‌های سنی بالاتر به پیش می‌رود، زیرا دوره‌های تحصیلی و کارآموزی طولانی می‌شود و افراد را تشویق می‌کند تا سبک‌های زندگی، خرده‌فرهنگ‌ها و هویت‌هایی را برای دوره‌های زمانی طولانی‌تر تجربه نمایند. بنابراین، اکنون دیگر روشن نیست که جوانی در کجا خاتمه می‌یابد و بزرگسالی شروع می‌شود، زیرا گذارهای سنی کاملاً مشخص - نظیر کسب صلاحیت برای کار، آغاز به کار، ازدواج و تشکیل خانواده - اکنون همگی سست و نامشخص شده‌اند. اکنون دیگر نظم خاصی برای اتفاق افتادن این امور وجود ندارد و در تمامی مراحل زندگی قابل برگشت و تغییر پذیرند.

همان‌گونه که مدرنیزاسیون منجر به ایجاد نظام‌های آموزش همگانی و در نتیجه، ورود مبتنی بر سن به دنیای اشتغال گردید، پسامدرنیزاسیون منجر به آموزش و کارآموزی گسترده و نامعین، شغل‌های موقتی و احتمالاً، عدم قطعیت کار دائم گردیده است. اکنون جوانان به‌جای این‌که پس از اتمام تحصیلات اجباری تبدیل به «کارگران جوان» شوند، بیشتر به کارآموز یا دانشجوی برای دوره‌های هرچه طولانی‌تر تبدیل می‌شوند. این تغییرات تا حدودی بدین علت رخ داده است که ماهیت خود کار نیز در اثر گرایش‌های پسامدرن به‌سوی اشتغال موقت و نامطمئن و با تغییرات فراوان در مهارت‌ها، تغییر یافته است.

در زمینه روابط خانوادگی اکنون جریان‌های جدیدی در تشکیل خانواده در میان جوانان رایج گردیده است که از جمله آنها می‌توان به خانوارهای تک‌نفره، زندگی مشترک بدون ازدواج، خانواده‌های بی‌سرپرست، ظهور روابط همجنس‌بازانه میان مردان و زنان و شکنندگی فزاینده پیوندهای خانوادگی نظیر ازدواج اشاره کرد. این جریان‌ها باعث شده است که انتقال‌های خانوادگی دیگر دارای ساختار مستحکم نبوده و قابل پیش‌بینی نیز نباشند.

براساس نظریه‌های پسامدرن، اکنون افراد به‌جای قرارگرفتن در قالب اقشار اجتماعی ثابت و معین، بیشتر به‌واسطه سلاقی و علاقی مصرف‌شان طبقه‌بندی می‌گردند. خرده‌فرهنگ‌های جوانان که در ابتدا بیشتر طبقاتی و منطقه‌ای بودند، اکنون به رسانه‌های گروهی راه یافته و در همه جا رایج شده‌اند. تکنولوژی ارتباطات و تجاری‌شدن باعث شده است که فرهنگ‌ها و خرده‌فرهنگ‌های جوانان به‌سرعت در اطراف جهان گسترش یابند و الگویی عمومی از جوانی مطلوب و لذت‌جویانه را به‌عنوان یک آرزو ایجاد کنند. با این حال، عمومیت یافتن جوانی به‌عنوان یک مقوله اجتماعی در عین حال باعث از بین رفتن آن به‌عنوان یک پدیده خاص سنی نیز گردیده است، زیرا «جوانی» به‌عنوان چیزی در نظر گرفته می‌شود که هرکسی می‌تواند آرزوی آن را داشته باشد. جوانی اکنون تبدیل به یک سبک شده و سبک نیز برای همگان است. جوانی هنوز هم مهم است، اما دیگر تنها جوانان نیستند که می‌توانند جوان باشند، بلکه هرکسی می‌تواند پایه‌پای سبک‌ها و مدها حرکت کند و از بدن

خود مراقبت نماید تا آن را جوان نگه دارد.

جوانان در همه کشورهای پیشتاز حمایت از ارزش‌های «پساماتریالیستی» مرتبط با خودشکوفاسازی و ابراز وجود - و نه بقای فیزیکی - هستند. این ارزش‌ها مرتبط با جایگزینی اخلاق تفریحی - احساسی به جای اخلاق کار - موفقیت است. با وجود این، به‌طور کل جوانان چندان به جریان اصلی و حاکم سیاست علاقه‌مند نیستند و شمار زیادی از آنان هرگز رأی نمی‌دهند. در عوض، آنها بیشتر علاقه‌مند به انواع «جنبش‌های اجتماعی جدید» هستند که مرتبط با سیاست پسامدرن است و شامل موضوعات زیست‌محیطی، حقوق حیوانات و موضوعات مربوط به آزادی جنسی، نژادی و آزادی زنان می‌شود. به‌طور کلی، آنها نسبت به بزرگترها در نگرش‌های خود بیشتر اهل تسامح و برابری هستند. جوانان همچنین در سیاست «نمادین» تر مرتبط با سبک‌های خرده‌فرهنگی نیز فعال هستند و خرده‌فرهنگ‌های آنان در برخی شرایط شدیداً سیاست‌زده می‌شود.

نسل حاضر جوانان، به‌سادگی و به‌روشنی قابل تعریف نیست و به همین علت، داگلاس کاپلاند عنوان «نسل X» را به آن داده است: نسلی از جوانان که بیشتر به‌واسطه مشخصه‌هایی که ندارد تعریف می‌گردد تا مشخصه‌هایی که دارد؛ نسلی که درباره فریب‌خوردگی خود توسط الگوها و سلاقی، خودآگاه و در عین حال، «بی‌اراده» هستند؛ کسانی که نسبت به فراروایت‌ها شکاک هستند و دیگر نمی‌توانند به بدیهیات و مسلمات نسل‌های پیشین جوانان معتقد بمانند؛ کسانی که انتظار چشم‌اندازهای شغلی یا فرصت‌های زندگی ثابت را ندارند، بلکه بخش‌های مختلف جهان و دوره‌های مختلف تاریخ را درمی‌نوردند تا هویت‌هایی را بنا نهند؛ جوانانی که در دنیای علائم تبلیغاتی رشد یافته‌اند و قادرند تا این علائم را به‌عنوان بخشی از فرهنگ خود دستکاری و بازآفرینی کنند. آنها افرادی با تحصیلات بالا و اشتغال ناقص هستند.

فهرست مطالب

پیشگفتار

فصل اول - به سوی فهم جوانی در اروپا

فصل دوم - مدرنیزاسیون و ساخته شدن جوانی

فصل سوم - انتقال‌های مرتبط با آموزش، کارآموزی و کار

فصل چهارم - انتقال‌های خانوادگی

فصل پنجم - فرهنگ جوانان، خرده‌فرهنگ‌ها و مصرف‌گرایی

فصل ششم - مشارکت سیاسی و ارزش‌های سیاسی جوانان

فصل هفتم - پسامدرنیزاسیون و فروپاشی جوانی

ضمائم

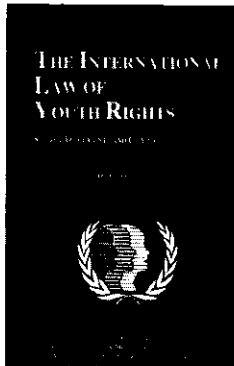
۲- جوانان در حقوق بین‌الملل

قانون بین‌المللی حقوق جوانان (سه جلد)

گردآوری و تألیف: دیوید انجل

مترجم: واحد ترجمه در سازمان ملی جوانان

ناشر: سازمان ملی جوانان (۱۳۸۱، ۱۳۸۰)

Title: The International law of Youth Rights

Author: William D. Angel

ISBN: ۰-۷۹۲۳-۳۴۰۸ (pb)

Pub. Date: ۱۹۹۵

Publisher: Martinus nijhoff publishers

Edition Description: First

کتاب «قانون بین‌المللی حقوق جوانان»، اولین، مهم‌ترین و عمده‌ترین گامی است که در جهت جمع‌آوری، تدوین، تعریف و تجزیه و تحلیل «حقوق بین‌الملل جوانان» برداشته شده است. این کتاب را آقای ویلیام دیوید انجل، مسئول سابق واحد جوانان سازمان ملل متحد، تدوین کرده است که به دلیل تسلط ایشان بر موضوع و دسترسی کامل به اسناد و منابع ذی‌ربط، از جامعیت خاصی برخوردار می‌باشد. در این کتاب، خاستگاه‌های قانون بین‌المللی حقوق جوانان به همراه روند بسط و توسعه آن (به ویژه از سال ۱۹۱۹ تا ۱۹۹۴) مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین، اقدامات اجلاس‌ها و کمیسیون‌های منطقه‌ای بین‌دولتی، دولت‌های ملی و سازمان‌های غیردولتی برای ترویج و حمایت از حقوق جوانان نیز بررسی شده است.

با توجه به اهمیت روزافزون مبحث جوانان در جامعه امروز ایران و با توجه به نیاز مبرمی که برای آشنایی جامعه به ویژه دست‌اندرکاران امور جوانان با مباحث حقوقی مربوط به جوانان احساس می‌شد، سازمان ملی جوانان اقدام به گردآوری، ترجمه و انتشار اسناد و منابع ذی‌ربط (از جمله کتاب حاضر) نموده است که این اسناد و منابع می‌تواند برای کلیه نهادهای مرتبط با جوانان (از جمله وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، بهداشت، آموزش و پرورش، آموزش عالی، وزارت کشور و نیز مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه و سازمان‌های غیردولتی جوانان) و همچنین، اساتید و دانشجویان علاقه‌مند به حقوق بین‌الملل بسیار مفید واقع شود.

ترجمه کتاب حاضر در قالب سه مجلد (مجموعاً ۱۵۹۰ صفحه) به چاپ رسیده است که عناوین فصول مختلف

آن به شرح زیر است:

فهرست مطالب:

مقدمه

بخش اول: بررسی تاریخی

چارچوب تاریخی اسناد مرجع در خصوص قانون بین‌المللی حقوق جوانان

فصل اول - کنوانسیون‌ها و توصیه‌های مربوط به حقوق جوانان مصوب کنفرانس بین‌المللی کار: ۱۹۳۷ - ۱۹۱۹

فصل دوم - قطعنامه‌های مربوط به حقوق و مسئولیت‌های جوانان مصوب هیأت‌های مدیره و کارشناسی جامعه

ملل: ۱۹۲۳ - ۱۹۲۳

فصل سوم - سازمان‌های عمده بین‌المللی غیردولتی جوانان که برای ارتقاء حقوق و مسئولیت‌های جوانان از

طریق جامعه ملل فعال بوده‌اند: ۱۹۴۰ - ۱۹۲۶

فصل چهارم - قطعنامه‌های «کمیته نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی دانشجویی» جامعه ملل (۱۹۴۰ - ۱۹۲۶)

فصل پنجم - قطعنامه‌های کنفرانس جهانی صلح جوانان ایرد، اورینجسل، هلند، ۲۶ - ۱۷ اوت ۱۹۲۸

فصل ششم - قطعنامه‌های نخستین کنگره جهانی جوانان جامعه ملل (۳۱ اوت تا ۱۶ سپتامبر ۱۹۳۶، ژنو،

سوئیس)

فصل هفتم - قطعنامه‌های دومین کنگره جهانی جوانان جامعه ملل: کالج واسار، پوگیسی، نیویورک، ۱۶ لغایت

۲۳ اوت ۱۹۳۸

فصل هشتم - اعلامیه روز بیسن‌المللی دانشجویان، مصوب کنفرانس بین‌المللی دانشجویان، ۱۷ نوامبر ۱۹۴۱،

لندن، انگلیس

فصل نهم - اعلامیه مجمع بین‌المللی دانشجویان در واشنگتن دی سی ایالات متحده آمریکا، ۲-۵ سپتامبر ۱۹۴۲

فصل دهم - دعوت به اقدام: توصیه‌های کنفرانس بین‌المللی جوانان در لندن، انگلیس، ۱۵ - ۱۴ نوامبر ۱۹۴۲

قانون بین‌المللی حقوق جوانان که توسط نظام ملل متحد یا در ارتباط با آن پدید آمده است (۱۹۹۴ - ۱۹۴۶)

فصل یازدهم - قطعنامه‌های مربوط به حقوق و مسئولیت‌های جوانان، مصوب مجمع عمومی و شورای

اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد ۱۹۹۳ - ۱۹۶۵

فصل دوازدهم - قطعنامه‌های کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد و اجلاس‌های مرتبط در خصوص حقوق

جوانان ۱۹۹۳ - ۱۹۶۹

فصل سیزدهم - کنوانسیون‌ها و توصیه‌های مربوط به حقوق و مسئولیت‌های جوانان، مصوب کنفرانس عمومی

سازمان بین‌المللی کار: ۱۹۹۳ - ۱۹۴۶

فصل چهاردهم - کنوانسیون و قطعنامه‌های مربوط به حقوق و مسئولیت‌های جوانان، مصوب کنفرانس عمومی سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد: ۱۹۹۳ - ۱۹۶۶

فصل پانزدهم - قطعنامه‌های مصوب مجمع جهانی بهداشت در مورد حقوق و مسئولیت‌های جوانان: ۱۹۹۳ - ۱۹۷۴

فصل شانزدهم - عمده‌ترین سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی و منطقه‌ای جوانان در زمینه ارتقاء حقوق و مسئولیت‌های جوانان از طریق نظام ملل متحد: ۱۹۹۳ - ۱۹۶۴

فصل هفدهم - قطعنامه‌های مربوط به حقوق و مسئولیت‌های جوانان، مصوب کنفرانس‌های جهانی ویژه سازمان ملل متحد ۱۹۹۳ - ۱۹۶۸

فصل هیجدهم - قطعنامه‌های مصوب کنفرانس‌های جهانی جوانان نظام ملل متحد در خصوص حقوق و مسئولیت‌های جوانان: ۱۹۹۴ - ۱۹۶۴

بخش دوم: بررسی اقدامات

فصل نوزدهم - قطعنامه‌های مربوط به حقوق و مسئولیت‌های جوانان، مصوب نشست‌های منطقه‌ای وزرای مسئول جوانان

فصل بیستم - قطعنامه‌های مصوب کمیسیون‌های منطقه‌ای سازمان ملل متحد در خصوص حقوق و مسئولیت‌های جوانان

فصل بیست و یکم - بررسی اقدامات دولت‌های محلی؛ بررسی اقدامات سازمان‌های غیردولتی جوانان برای ترویج و حمایت از حقوق جوانان

فصل بیست و دوم - بررسی اقدامات سازمان‌های غیردولتی جوانان

فصل بیست و سوم - قانون بین‌المللی حقوق جوانان و نظام کنونی حقوق بشر در نظام ملل متحد

فصل بیست و چهارم - به سوی یک سند، برنامه عمل و ساختار بین‌المللی جدید و قوی‌تر برای ترویج و حمایت از حقوق و مسئولیت‌های جوانان بر مبنای جهانی

روانشناسی نوجوانی

۳- روان‌شناسی نوجوانی (ویرایش ششم)

تألیف: لارنس اشتین برگ

ترجمه: دکتر فرهاد ماهر

ناشر: سازمان ملی جوانان (۱۳۸۲)

Title: Adolescence

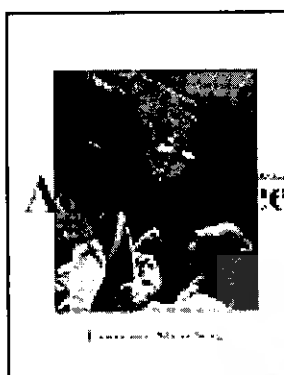
Author: Laurence Steinberg

ISBN: ۰۰۷۲۴۱۴۵۶۱

Pub. Date: July ۲۰۰۲

Publisher: McGraw Hill Companies, The

Edition Description: ۶TH

نوجوانی دوران تغییر و زمان چالش‌هاست؛ زمان سازش تدریجی با زندگی بزرگسالی و آمادگی برای زندگی مستقل. همچنین، نوجوانی دوره گذارهای مختلف از جنبه‌های جسمانی، شناختی و اجتماعی است. طی چند سال گذشته، شیوه درک و فهم نوجوانی، زمینه‌های تأثیرگذار بر نوجوانی، رشد روانی اجتماعی در طول نوجوانی و نیز مشکلات روانی اجتماعی آنها به سرعت تغییر کرده است. این تغییر تا حدی حاصل تغییرهای اجتماعی عمده‌ای است که در کشورهای غربی رخ داده است؛ تغییرهایی که آثار مستقیم بر افراد جوان داشته است. مجموعه این تغییرها موجب شده است که این گروه عظیم اما آسیب‌پذیر اجتماعی به محور توجهات پژوهشی، تربیتی، سیاسی و برنامه‌ریزی تبدیل شوند. کتاب «نوجوانی» نوشته لارنس اشتین‌برگ یکی از جامع‌ترین منابعی است که در این زمینه به نگارش درآمده است و آخرین ویرایش آن (ویرایش ششم) به سال ۲۰۰۲ میلادی بازمی‌گردد. در این کتاب، اشتین‌برگ می‌کوشد تا از یک موضع میان‌رشته‌ای و با توجه به یافته‌های علوم وابسته‌ای چون روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی به مسئله نوجوانی نزدیک شود. به دیگر سخن، کتاب حاضر سیمایی جامع از نوجوانی ترسیم می‌کند که تصاویر و زمینه‌های آن مدام جایگزین هم می‌شوند.

سازمان کلی کتاب به‌گونه‌ای است که فصول مربوط به رشد روانی اجتماعی در نوجوانی جدا از فصول مربوط به زمینه‌های نوجوانی است. به این طریق، ملاحظات روانی اجتماعی نوجوانی - هویت، خودمختاری، صمیمیت، میل جنسی و پیشرفت - به عنوان ملاحظات رشدی اساسی ارائه شده‌اند که تحت تأثیر موقعیت‌های مختلف قرار می‌گیرند.

این کتاب شامل یک مقدمه و ۱۳ فصل است، که در سه بخش گروه‌بندی شده‌اند: تغییرهای بنیادی اجتماعی، شناختی و زیست‌شناختی (بخش ۱)، زمینه‌های نوجوانی (بخش ۲) و رشد روانی اجتماعی در سال‌های نوجوانی (بخش ۳). نویسنده در فصل مقدمه مدلی را برای مطالعه نوجوانی ارائه می‌دهد که به عنوان یک چارچوب سازمانی برای کل متن عمل می‌کند.

نکته‌ای که در تألیف این کتاب در مورد نوجوانی وجود دارد این است که نویسنده فصول خاصی را به «نظریه‌های نوجوانی» و یا روش‌های تحقیق اختصاص نداده است. در واقع، جای فصولی تحت این عنوان در این کتاب خالی است، اما کل مطالب مربوط به این دو حوزه نیز ارائه شده‌اند. علت این امر آن است که نویسنده براساس تجربیات گسترده خود در زمینه تدریس نوجوانی، معتقد است که دانشجویان به ندرت کلمه‌ای از فصول مربوط به نظریه‌ها و روش‌ها را به یاد می‌آورند، چرا که اطلاعات آمده در چنین فصولی خارج از متن ارائه می‌شوند. بنابراین، با این که در متن کتاب به نظریه‌های فراوانی اشاره شده است، اما هر گاه که حضور آنها بسیار مربوط بوده است، ارائه شده‌اند، به شیوه‌ای که به دانشجویان نشان دهد نظریه و پژوهش چگونه به هم مربوط‌اند. برای مثال، در آغاز فصل مربوط به صمیمیت دیدگاه سولیوان در مورد صمیمیت (و در مورد رشد روانی اجتماعی به طور کلی) ارائه شده، و سپس پژوهش‌های مربوط مورد بررسی قرار گرفته است. همین طور، روش‌ها و ابزار پژوهش مورد استفاده در مطالعه نوجوانی در متن مطالعات خاصی مورد بحث قرار گرفته تا نقاط قوت و ضعف راهبردهای خاص را نشان دهد. بسیاری از مسائل پژوهشی در کلیشه‌هایی با عنوان «مطالعه علمی نوجوانی» که در هر فصل ارائه شده است، به گونه‌ای برجسته شده‌اند. به طور کلی، نویسنده کتاب، دلالت‌های عملی، پژوهش و نظریه را به شیوه‌ای ترکیب می‌کند که به خوانندگان نشان دهد که این سه چگونه به هم مرتبط‌اند. برای خوانندگان ناآشنا با نظریه‌های روان‌شناسی رشد، مروری مختصر بر این مطالب در فصل مقدمه لحاظ شده است.

نوع دیگری از کلیشه‌ها با عنوان «جنسیت‌ها» در هر فصل وجود دارد که به تفصیل به نحوه تفاوت یک الگوی خاص رشد نوجوانی در دختران و پسران می‌پردازد. از جمله زمینه‌های تفاوت بین دو جنس که در این کادرها علت و چگونگی آن بررسی شده است، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: رشد و رسش اولیه بلوغ، توانایی‌های شناختی، میزان افسردگی، روابط با مادران و پدران، صمیمیت، پیشرفت در ریاضی و علوم و ماهیت گذار به بزرگسالی.

برای تسهیل فرایند یادگیری مطالب کتاب، نویسنده سه نوع وسیله کمک یادگیری را در این ویرایش از کتاب نوجوانی لحاظ کرده است که به منظور کمک به خوانندگان برای دسترسی به مطالب خواندنی بیشتر طراحی شده‌اند:

الف) یادآوری. این قسمت، مفاهیم کلیدی هر فصل را پوشش می‌دهد. این خلاصه‌ها اطلاعات مهمی را که خواننده مطالعه کرده است، برجسته می‌سازد.

ب) نکته برای اندیشه. سؤالاتی است که در هر فصل مطرح می‌شود و به منظور کمک به خوانندگان برای حفظ آنچه خوانده‌اند و تفکر انتقادی در مورد ماهیت نوجوانی در حالی که به مطالعه آن مشغول‌اند، طراحی شده است.

ج) محقق شبکه. سؤالاتی است که در پایان هر فصل دانشجویان را در یک فرایند گام به گام دعوت به استفاده از اینترنت می‌کند تا مفاهیمی را که در آن باره خوانده‌اند، در هم ادغام کرده و به کار بندند.

فهرست مطالب

مقدمه: رشد نوجوانی در متن

بخش اول: تغییرات بنیادین در نوجوانی

فصل اول: گذرهای زیست شناختی

فصل دوم: گذرهای شناختی

فصل سوم: گذرهای اجتماعی

بخش دوم: زمینه‌های نوجوانی

فصل چهارم: خانواده

فصل پنجم: گروه‌های همسالان

فصل ششم: مدرسه

فصل هفتم: کار و اوقات فراغت

بخش سوم: رشد روانی اجتماعی در نوجوانی

فصل هشتم: هویت

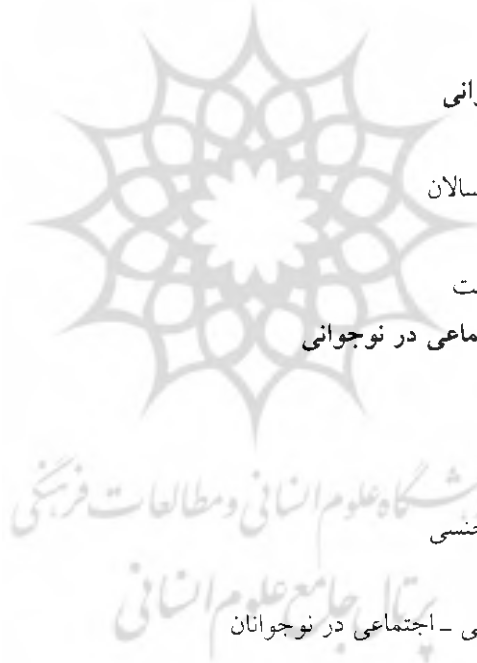
فصل نهم: خودمختاری

فصل دهم: صمیمیت

فصل یازدهم: میل و عطش جنسی

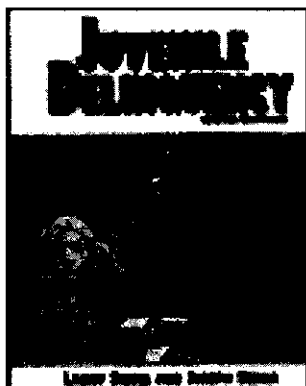
فصل دوازدهم: پیشرفت

فصل سیزدهم: مشکلات روانی - اجتماعی در نوجوانان

شوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پتای جامع علوم انسانی

۴- بزهکاری نوجوانان

تألیف: لاری سیگل و جوزف سنا

ترجمه: علی اکبر تاج مزینانی و فرامرز ککولی دزفولی

ناشر: سازمان ملی جوانان (۱۳۸۱)

Title: Juvenile Delinquency

Author: Siegel, Larry & Senna, Joseph

ISBN: ۰۳۱۴۰۹۲۴۴۷

Pub. Date: ۱۹۹۷

Publisher: West Grou

Edition Description: ۱TH

بزهکاری نوجوانان و جوانان یکی از مقوله‌های اصلی در حوزه مسائل جوانان به شمار می‌آید و این امر هم در سطح ملی و هم در سطح بین‌المللی توجه زیادی را به خود معطوف داشته است، به نحوی که بحث پیشگیری از بزهکاری و اصلاح بزهکاران جوان و نوجوان یکی از محورهای عمده سیاست‌های ملی جوانان در بسیاری از کشورها را تشکیل می‌دهد. آمارها نشان می‌دهد که بیشتر مناطق جهان در دهه گذشته با مشکل افزایش میزان بزهکاری و جرائم جوانان مواجه بوده‌اند و این امر در کشورهای در حال گذار از شدت خاصی برخوردار است. در سطح بین‌المللی نیز کنفرانس‌ها، کنگره‌ها، همایش‌ها و کارگاه‌های علمی متعددی در خصوص این موضوع به‌ویژه در دو دهه اخیر برگزار شده است و «برنامه عمل جهانی برای جوانان تا سال ۲۰۰۰ و پس از آن» نیز موضوع بزهکاری را به‌عنوان یکی از ده حوزه اولویت‌دار برای رسیدگی به امور جوانان تعیین کرده است. این امر در خصوص مراکز علمی و دانشگاهی نیز صادق است و در حال حاضر، رشته‌هایی همچون حقوق و روان‌شناسی، درس خاصی با عنوان بزهکاری نوجوانان یا اطفال را در زمره دروس اصلی دانشگاهی قرار داده‌اند و مراکز علمی مربوط به مطالعات جوانان نیز به این مسئله به‌عنوان یک موضوع مهم تحقیقاتی نگاه می‌کنند.

ریشه این توجه خاص به مسئله بزهکاری نوجوانان را می‌توان در ادعان عمومی به این نکته جستجو کرد که رفتارهای خلاف قانون نوجوانان، ماهیتی متفاوت با جرائم بزرگسالان دارد و لذا باید به‌گونه‌ای متفاوت از بزرگسالان با آنان برخورد کرد. در این زمینه، متخصصان رشته‌های مختلف علوم انسانی نقش ایفا کرده‌اند، اما نقش روان‌شناسی و به‌ویژه روان‌شناسی رشد از برجستگی خاصی برخوردار است، به‌گونه‌ای که می‌توان از سیطره

روان‌شناسی بر بحث بزهکاری نوجوانان سخن گفت. در حال حاضر، عمده کتاب‌های مربوط به این حوزه با این نگرش تألیف می‌شود و حاصل جمع تخصص کارشناسان حقوق و روان‌شناسی به شمار می‌رود.

کتاب «بزهکاری نوجوانان: نظریه، رویه و قانون» یکی از معتبرترین و جامع‌ترین منابع مطالعاتی در این زمینه است که در سال‌های اخیر به رشته تحریر درآمده و بارها ویرایش و تجدید چاپ شده است. این کتاب طیف کاملی از موضوعات مرتبط با بزهکاری نوجوانان را بررسی می‌کند و از یک سو به مفاهیم، نظریه‌ها و عوامل مرتبط با بزهکاری می‌پردازد و از سوی دیگر، تاریخچه شکل‌گیری و وضع کنونی نظام دادرسی نوجوانان، نحوه برخورد پلیس با نوجوانان، بازداشت و ارجاع به دادگاه، رویه‌های دادگاه نوجوانان، شیوه‌های مختلف اصلاح و تربیت و نهادهای گوناگون اصلاح و تربیت نوجوانان را مورد بحث قرار می‌دهد. بررسی اصلی‌ترین دعاوی ذی‌ربط، نقد روش‌ها و برنامه‌های مختلف اصلاح و تربیت، ذکر نمونه‌های متعدد از برنامه‌های موفق، نگاه به هر موضوع از دیدگاه‌های مختلف و بررسی و ذکر منابع مطالعاتی متعدد، از جمله خصوصیات برجسته این کتاب است که هر مورد می‌تواند سرمنشأ پژوهشی جدید واقع شود.

بخش اول کتاب به بررسی مفصل این سؤالات اساسی می‌پردازد:

فصل اول، در مورد ریشه‌های نگرانی جامعه برای کودکان و تکوین مفهوم بزهکاری بحث می‌کند و نشان می‌دهد که چگونه تعریف بزهکاری پیچیده‌تر شده است. هرچند که جامعه تصمیم گرفته است با قانون‌شکنان جوان و بزرگسال رفتاری متفاوت داشته باشد، اما تعریف رفتارهای سوء جوانان را که لازم است تحت کنترل اجتماعی قرار گیرد نیز گسترش داده است؛ به این موارد تحت عنوان تخلفات نسبی اشاره می‌شود. این تخلفات شامل رفتارهایی مانند گریز از مدرسه، فرار از خانه و اصلاح‌ناپذیری است. منتقدان بر این باورند که رفتار غیرمجرمانه جوانان احتمالاً حوزه‌ای متناسب با مسئولیت نیروهای انتظامی نیست.

فصل دوم، ماهیت و گستره رفتار بزهکارانه را بررسی می‌کند. بحث این فصل مربوط به نحوه گردآوری اطلاعات در مورد بزهکاری نوجوانان توسط جامعه‌شناسان است و نگاهی کلی به برخی از روندهای عمده در وقوع جرائم جوانان می‌افکند: فصل دوم، همچنین در مورد عوامل مرتبط با بزهکاری - نژاد، جنسیت، طبقه و سن - بحث می‌نماید و آنها را به یک موضوع مهم در مطالعه بزهکاری پیوند می‌دهد: تداوم فعالیت‌های مجرمانه در طول دوره زندگی. چرا برخی از کودکان دائماً با قانون مشکل پیدا می‌کنند، مرتکب جرائم جدی‌تر می‌گردند و تبدیل به مجرمان بزرگسال می‌شوند؟ چرا دیگران دست از فعالیت‌های بزهکارانه برمی‌دارند؟ این موضوعات مهم، تشکیل‌دهنده دیدگاه نوظهوری با عنوان بزهکاری در طول دوره زندگی است.

بخش دوم دربرگیرنده طیفی از الگوهای نظری است که برای تبیین رفتار سوء نوجوانان تدوین یافته است. هر یک از این الگوها، نوع تحصیل و گرایش سازنده آن را منعکس می‌کند. در نتیجه، نظریه‌های بزهکاری، بازتاب مسیرهای تحقیق بسیار متنوعی از قبیل زیست‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و اقتصاد است. فصل سوم، نظریه‌هایی را مورد بررسی قرار می‌دهد که معتقدند بزهکاری اساساً یک عامل شخصی است که

انتخاب‌ها و تصمیم‌گیری‌های فردی یا جنبه‌های روانی و زیستی رشد انسان موجب آن می‌شود. در فصل‌های چهارم، پنجم و ششم، نظریه‌های جامعه‌شناختی بزهکاری بررسی می‌شود. در فصل چهارم، نظریه‌هایی بررسی می‌شود که معتقدند رفتار سوء جوانان معلول جایگاه کودک در ساختار اجتماعی است. فصل پنجم نظریه‌هایی را در بر می‌گیرد که روابط کودک با نهادها و فرایندهای اجتماعی را کلید فهم بزهکاری می‌دانند. در فصل ششم این مسئله بررسی می‌شود که چگونه ممکن است بزهکاران، قربانی برچسب‌زنی اجتماعی یا تضاد اجتماعی باشند.

بخش سوم، شامل پنج فصل است که به تأثیرات نیروهای اجتماعی مهم بر بزهکاری اختصاص یافته است. فصل هفتم، روابط جنسیتی و ارتباط آن با بزهکاری را مورد بررسی قرار می‌دهد. فصل هشتم به خانواده اختصاص یافته است. فصل نهم بر گروه همسالان و گروه‌های بزهکاری تمرکز نموده است. فصل دهم به بررسی رابطه بین تحصیل و بزهکاری می‌پردازد و فصل یازدهم نیز موضوع استعمال موادمخدر را مد نظر قرار می‌دهد.

از جمله موضوعات خاصی که در این بخش مورد بررسی قرار گرفته است، می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: سوءرفتار با کودکان و بی‌توجهی نسبت به آنان، جرائم مدرسه - محور، تلاش‌های مربوط به کنترل گروه‌های بزهکاری و رابطه بین بزهکاری و استعمال موادمخدر.

بخش چهارم نگاهی کلی به نظام دادرسی نوجوانان، شامل فرایند، تاریخچه و قواعد حقوقی آن، دارد. از سال ۱۹۰۰، با نوجوانانی که قانون را نقض می‌نمایند به گونه‌ای متفاوت از بزرگسالان برخورد شده است. نظام مجزای دادرسی نوجوانان تشکیل شده است که فرایندها، قواعد و قضات ویژه خود را دارد. تفکیک متخلفان نوجوان و بزرگسال، منعکس‌کننده نگرانی جامعه برای مشکلات کودکان است. از آن‌جا که بسیاری از کارشناسان بر این باورند که کودکان را می‌توان مورد اصلاح و بازپروری قرار داد، شایسته است که با قانون شکنی‌های آنان برخوردی به مراتب ملایم‌تر از بزرگسالان صورت گیرد. مراقبت، حمایت و اصلاح، شعار اصلی نظام دادرسی نوجوانان است. البته، در نظر برخی منتقدان بانفوذ، متخلف نوجوان خطرناک مستحق چنین برخوردی نیست. در نتیجه، اخیراً تلاش‌هایی جهت «افزایش سختگیری» در نظام نوجوانان و برخورد با برخی بزهکاران تقریباً همانند متخلفان بزرگسال، صورت گرفته است.

فصل دوازدهم، تاریخچه و روند شکل‌گیری دادرسی نوجوانان را مرور می‌نماید. در این فصل، رویدادهای سرتاسر قرن نوزدهم که منجر به تأسیس نظام نوین دادگاه نوجوانان شده است، مورد تأکید قرار گرفته است. فصل دوازدهم همچنین نگاهی کلی به نظام دادرسی نوجوانان دارد و بخش‌های اصلی، فرایندها، اهداف و نهادهای آن را تشریح می‌نماید. این فصل به توصیف ساختار دادگاه نوجوانان، حقوق قانونی افراد صغیر و نقش دیوان عالی ایالات متحده در دادرسی نوجوانان می‌پردازد.

بخش پنجم سه فصل را در بر می‌گیرد که به فرایند و سیاست‌های مورد استفاده جهت کنترل متخلفان نوجوان اختصاص دارد. فصل ۱۳ به بررسی برخورد پلیس با متخلفان بزهکار و مرتکبان تخلفات نسبی می‌پردازد. این فصل در برگیرنده اطلاعاتی در خصوص نقش پلیس، سازماندهی خدمات پلیس و اقدامات پیشگیری است. در فصل ۱۳،

اختیارات افسر پلیس جهت بازداشت کودک و حقوق کودک به هنگام دستگیری و قابلیت کاربرد حکم *میراندا* علیه *آریزونا* برای دادرسی نوجوانان مطرح شده است. این فصل همچنین به این موضوع اشاره می‌کند که چگونه دیوان عالی ایالات متحده صراحتاً اعلام کرده است که نوجوانان تحت حمایت اصلاحیه چهارم قرار می‌گیرند و سرانجام، مروری بر گسترش بازرسی و توقیف در نظام مدرسه دارد. فصل ۱۴ به موضوع مهم مراحل رسیدگی اولیه در دادگاه مربوط می‌شود. این فصل به تشریح مسائل کنونی از قبیل برنامه‌های تغییر مسیر به مراکز اصلاحی، خارج ساختن متخلفان صغیر از مراکز بازداشت تأمین و انتقال جوانان به دادگاه‌های بزرگسالان می‌پردازد. موضوع «انتقال صلاحیت قضایی»، که اغلب انصراف داوطلبانه از حق رسیدگی خود، انتقال پرونده به دادگاه نخستین یا ارجاع به دادگاه کیفری نامیده می‌شود، یک فرایند قانونی منحصر به فرد و بحث‌برانگیز است. در حال حاضر، گرایش به سمت انتقال هر چه بیشتر پرونده‌های نوجوانان به دادگاه‌های بزرگسالان است. فصل ۱۵ موضوع مهم محاکمه نوجوانان و صدور رأی را مورد بحث قرار می‌دهد. این فصل نقش دادستان، قاضی دادگاه نوجوانان و وکیل مدافع در تصمیم‌گیری قضایی و صدور رأی را بررسی می‌نماید. از آن‌جا که نوجوانان - همچنین بزرگسالان - حق محاکمه منصفانه و عادلانه را دارند، این فصل به تحلیل مفصلی از احکام مهم مربوط به قانون اساسی در خصوص دادرسی نوجوانان می‌پردازد. سپس، فصل مزبور موضوع صدور رأی و تعیین مجازات - عنصر اصلی در فرایند دادرسی نوجوانان - را مطرح می‌نماید.

دو فصل موجود در بخش ششم به تشریح اصلاح و تربیت نوجوانان در اجتماع و نهادهای اصلاحی می‌پردازد. هر دو رهیافت به دنبال «بهترین منافع کودک» و «حمایت از اجتماع» هستند. اگرچه این دو دیدگاه عمده گاهی اوقات متناقض به نظر می‌رسند، اما بر فرایند صدور رأی حاکم هستند.

فصل ۱۶ تلاش‌های صورت گرفته جهت اصلاح نوجوانان ضمن باقی ماندن آنان در اجتماع را مورد بحث قرار می‌دهد. رایج‌ترین رأی دادگاه نوجوانان در زمینه این نوع اصلاح، مجازات تعلیقی است. به‌طور نظری، هدف این رأی دادگاه، بازپروری متخلف نوجوان از طریق اصلاح، ارشاد و برنامه‌های مکمل است، ضمن آن‌که نوجوان در اجتماع باقی می‌ماند.

فصل ۱۷ تاریخچه و رویه‌های نهادهای اصلاحی نوجوانان را مرور می‌نماید و در مورد تلاش‌های مربوط به بازپروری جوانان تحت بازداشت به بحث می‌پردازد. اغلب نهادهای اصلاحی تأمین، تجهیزات لازم را جهت ارائه برنامه‌های اصلاحی موفقیت‌آمیز برای متخلفان نوجوان در اختیار ندارند. آنها غالباً خدمات آموزشی و اصلاحی محدودی دارند و امکاناتشان قدیمی و از کار افتاده است. بنابراین، می‌توان پی برد که چرا مدارس ویژه نوجوانان تبهکار دائماً مورد تحقیق و تفحص قضایی قرار می‌گیرند.

تحرک جوانان؛ تحول جامعه:

مشارکت جوانان در مبحث پسامدرن جهانی شدن

**Rolling youth
Rocking Society**

**Youth take part in the post
modern debate on
globalization**

UNESCO, ۲۰۰۲

نویسنده: جین چارلز لاگری و دیگران

ناشر: یونسکو

سال نشر: ۲۰۰۲

بحث سیاست‌گذاری عمومی و اجتماعی در حوزه جوانان مدتی است که مورد توجه و علاقه خاص پژوهشگران قرار گرفته است. در مناطق مختلف جهان، جوانان معتقدند که خط‌مشی‌های رسمی سستی در رابطه با آنان، به واقعیت‌های زندگی آنها بی‌توجه است و به دیدگاه‌های آنان واقعی نمی‌نهد. شکست این سیاست‌ها، عموماً در قالب سطوح بالای بیکاری جوانان و نارضایتی آنان از جنبه‌های مختلف زندگی نمایان است.

در این زمینه، «کمسیون اروپایی جوانان» به بررسی مفاهیم و تصویری پرداخته است که تاکنون مبنای سیاست عمومی را تشکیل می‌دهد. رهیافت مطالعاتی آنان بر این فرض استوار بوده است که با توسعه روند جهانی شدن، اگر اوضاع در حال تحول جهانی در تهیه پیش‌نویس سیاست‌های ملی در هر حوزه‌ای (از جمله جوانان) مورد توجه قرار نگیرد، این سیاست‌ها ناکافی خواهد بود و با ناکامی مواجه خواهد گردید.

با توجه به آنچه گفته شد، شناخت تحولات صورت گرفته در حوزه جوانان، پیش از اقدام به سیاست‌گذاری امری ضروری است. نویسندگان این کتاب، به بررسی این موضوع در نقاط مختلف جهان پرداخته‌اند. از نظر آنان، مفاهیمی همچون سن، چرخه زندگی و حتی گذار، برای تعریف جوان و جوانی فاقد اعتبار است و به نظر می‌رسد که در قالب مفاهیمی همچون «نسل» یا «نمادهای یک روند تغییر» مسائل جوانان بهتر مورد بررسی قرار می‌گیرد. بیکاری، افزایش رقابت برای یافتن فرصت‌های شغلی، تردید درباره آینده، از بین رفتن اعتماد به نهادهای سستی (دولت، خانواده، مدرسه، احزاب سیاسی، کلیسا و غیره)، افزایش مخاطرات و همچنین تقاضا برای مسئولیت‌پذیری فردی در ساختن زندگی خود، همگی همچون مفاهیمی جهانی نمایان می‌شوند که امکان اندیشه‌ورزی مناسب را در خصوص واقعیات زندگی جوان امروز فراهم می‌سازند.

بازاندیشی در خصوص مسائل جوانان باید علاوه بر راهنمایی در جهت تدوین یک سیاست عمومی واقعاً کارآمد، ما را قادر سازد تا از نقش و جایگاهی که جوانان در روند جهانی شدن برخوردارند، آگاه شویم و تحولات و تغییرات اجتماعی را که جوانان، عاملان و - گاهی اوقات - قربانیان آن هستند، مورد توجه قرار دهیم.

فهرست مطالب

پیشگفتار

- ۱- جوانان و پسامدرنیته: یک مسئله سیاسی (اثر جین چارلز لاگری)
- ۲- موضوع جوانان از دیدگاه جامعه‌شناسی در اسپانیا؛ جوان به عنوان یک نسل، یک سرمایه سیاسی (اثر مارتین کریادو)
- ۳- درک مسائل و مشکلات جوانان چینی؛ یک نسل جدید، سرآغاز آینده‌ای بهتر (اثر شائو گویانگ)
- ۴- مسائل جوانان تایوانی در دهه ۱۹۴۰ (اثر یه لان لو)
- ۵- ساخت اجتماعی جوانی در پساکمونیسم متأخر (اثر سیکاکواچوا)
- ۶- جوانان در فرایند گذار و نوگرایی در جمهوری اسلواکی (اثر لایویس لایو ماچاسک)
- ۷- جوانان فنلاندی و میاست‌های مربوط به آنان (اثر هلنا هلو)
- ۸- بحران نوجوانی و ساخت اجتماعی جوانی در پرتغال (اثر ناتالیا آلوس)

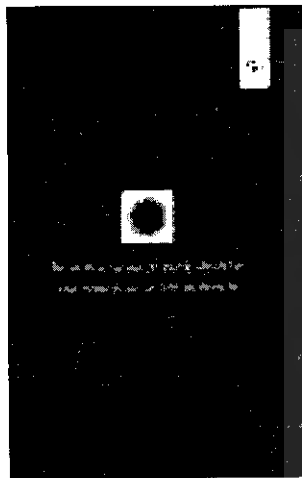
جوانان در جامعه‌ای پرخطر:

تغییر هویت‌ها و دوران گذار در مدرنیته متأخر

تألیف: مارک سیسلیک و گری پولاک

تاریخ انتشار: مارس ۲۰۰۲

ناشر: Ashgate Publishing Company

براساس آخرین تحقیقات تجربی و آثار نظری، این کتاب به بررسی چگونگی کاربرد مفاهیمی نظیر جامعه پرخطر و فرایند فردی شدن در حوزه مطالعات جوانان می‌پردازد. این کتاب با نشان دادن دقیق سنت‌های اصلی در حوزه مطالعات مربوط به جوانان، چگونگی تحقیق در سنن و فرهنگ‌ها را که با طرح مباحث جدید پیرامون وجود احتمال خطر، سنت‌زدایی و پسامدرنیته دوباره شکل گرفته است، دنبال می‌کند. این

کتاب به بررسی هویت و فرهنگ جوانان و تنوع روش‌هایی که در آنها می‌توان احتمال وجود خطر را حس کرد و دستور کار سیاست‌گذاری‌های مربوط به جوانان را در آینده تحت تأثیر قرار داد، می‌پردازد. این کتاب با اطمینان و به طور نقادانه به تبیین عناوینی همچون

اشتغال، رفتار جنسی و شکل‌گیری خانواده و همچنین نقدهای نظری از مفهوم خود خطر می‌پردازد. محققان، متخصصان و اساتید دانشگاه‌ها، همه مطالعه این کتاب را تفکر برانگیز و آموزنده می‌پندارند.

فهرست مطالب

- ۱- پیشگفتار: مطالعه جوانان در مدرنیته متأخر
- ۲- مجرمان جوان، خطرها و برنامه‌های توسعه فردی
- ۳- جوانان و مصرف غیرقانونی مواد مخدر در دوره پسامدرن
- ۴- قربانیان خطر؟ جوانان و ایجاد سبک‌های زندگی
- ۵- فرهنگ‌های باشگاهی جهانی: جریان‌های فرهنگی و جدیدترین فرهنگ موسیقی رقص
- ۶- تحقیق پیرامون دوران گذار جوانان: برخی مداخله‌های حساس
- ۷- طرح جدید یا خام؟ معماها و تناقض‌های مربوط به دخالت دولت در بازار کار جوانان
- ۸- گذارهای مربوط به خانواده و مسکن و توافقات مربوط به صمیمیت و نزدیکی
- ۹- به فراموشی سپردن گذشته: اشتغال ناقص و احساس خطر در مدرنیته متأخر

ساختن شهرهای بهتر با کمک کودکان و جوانان:

Creating Better Cities with Children and Youth

David Driskell,
ENTEC Staff
(Editor)

February ۲۰۰۲

یک کتاب راهنما برای مشارکت

گردآوری و تألیف: کارکنان ENTEC

ناشر: Island Press

شابک: ۱۸۵۳۸۳۸۵۳۵

تاریخ انتشار: فوریه ۲۰۰۲

این کتاب، راهنمای عملی در زمینه چگونگی گسترش مشارکت جمعیت جوان در برنامه‌ریزی، طراحی و اجرای برنامه‌های شهری می‌باشد.

روش‌ها و نظریات اساسی مطرح شده در این کتاب، به‌طور گسترده در دامنه وسیعی از محیط‌های شهری - در شهرهای در حال توسعه و کاملاً شهری شده -

آزمایش شده است. این کتاب راهنما با به‌کارگیری مطالعات موردی جهت تبیین روش‌های عملی، نشان می‌دهد که چگونه این موارد می‌توانند با نیازهای محلی منطبق شوند.

این کتاب راهنما چارچوبی را برای طراحی طرح‌های مشارکتی و ایجاد حمایت لازم سازمانی از آنها فراهم می‌کند. این کتاب که از طرح یونسکو با عنوان «بزرگ شدن در جامعه شهری» نشأت می‌گیرد، به استادان، طراحان و افراد دیگری که با کودکان شهری و در جوامع شهری کار می‌کنند، ابزار با ارزشی را اهدا می‌کند.

فهرست مطالب

سخن آغازین

یادداشت مقدماتی

- درباره این کتاب راهنما
۱. گام‌های نخستین
 ۲. مشارکت جوانان
 ۳. سازماندهی یک طرح
 ۴. طراحی روند کار
 ۵. آغاز به کار
 ۶. ابزار مشارکت
 ۷. ایجاد تغییر و تحول
- پیوست الف: دستورالعمل جمع آوری اطلاعات
پیوست ب: منابع

مرزهای جدید برای رشد جوانان در قرن بیست و یکم:

تقویت و گسترش رشد جوانان

تألیف: ملوین دلگادو

شابک: ۰۳۳۱۱۲۲۸۱۰

تاریخ انتشار: ژوئن ۲۰۰۲

سیاستگذاران و مسئولان در حوزه رشد جوانان، گسترش این عرصه را باهدف بهره‌برداری از اجتماع و سرمایه‌های جوان به‌عنوان یک پارادیم سازمان یافته آغاز کرده‌اند. دلگادو با ارائه یک دیدگاه جامع درباره مرز جدید رشد جوانان، به طرح نیروهای گسترده اجتماعی می‌پردازد که جوانان را در سرتاسر جهان تحت تأثیر قرار می‌دهند. دیدگاه کلان، رشد جوانان را در سطوح اجتماعی و سازمانی مورد بررسی قرار می‌دهد و دیدگاه خرد، فعالیت‌ها، تلاش‌ها و پاداش‌های نهفته در کار مربوط به رشد جوانان را برجسته می‌سازد.

فهرست مطالب

بخش اول: رشد جوانان

بسترسازی برای رشد جوانان

تلاش‌ها و پاداش‌ها برای جوانان در قرن بیست و یکم

رشد جوانان: خاستگاه‌ها و تعاریف

رشد جوانان: نگرش‌ها و ملاحظات

رشد جوانان: اصول و عناصر اصلی

عرصه‌های رشد جوانان: خانواده‌ها، گروه‌های همسال، مدارس و اجتماع

رشد جوانان: فعالیت‌ها، زمینه‌ها، جوانان در حاشیه و چارچوب‌ها

رشد جوانان: ارزیابی برنامه‌ها

بخش دوم: شرایط و موقعیت مرز جدید

پیدایش زمینه‌های مرز جدید

موزه‌ها

کتابخانه‌ها

آکواریوم، باغ وحش‌ها، و ماجرای خارج از خانه

فعالیت‌ها

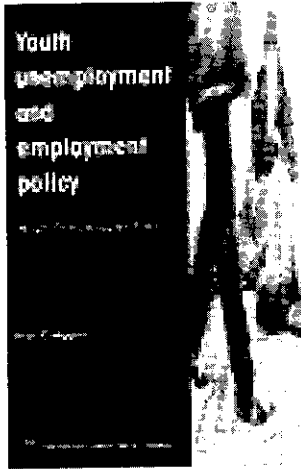
نمونه برنامه‌ها

نیازها و تعهدات جوانان در زمینه‌های مرز جدید

بخش سوم: به کجا می‌رویم؟

ژورنال مطالعات انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

سیاست‌های بیکاری و اشتغال جوانان: یک دیدگاه جهانی

مؤلف: نیال اهیگینس

ناشر: سازمان بین‌المللی کار

شابک: ۹۲۲۱۱۱۳۴۸۵

تاریخ انتشار: ژوئن ۲۰۰۱

کتاب «سیاست‌های بیکاری و اشتغال جوانان»، موضوع بیکاری جوانان، ویژگی‌ها و علل و پیامد آنرا مورد بررسی قرار می‌دهد. با توجه به جهانی بودن مسأله بیکاری جوانان، این کتاب ضمن تبیین سیاست‌های مختلف در جهت ایجاد اشتغال برای جوانان، نقش سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط را نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. موضوعاتی همچون اطلاع‌رسانی، بازار کار، سیاست‌های فعال‌سازی بازار کار، نقش نظام آموزشی در اشتغال و ... در این مجموعه مورد توجه قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

مقدمه

بخش یک: مشکلات

بیکاری جوانان

مشخصه‌های بیکاری جوانان

علل و پیامدهای بیکاری جوانان

بخش دوم: سیاست‌ها

سیاست‌گذاری‌های مربوط به اشتغال جوانان: موضوعات کلی

اطلاع‌رسانی، کنترل و ارزیابی بازار کار

دستمزد حداقل و اشتغال جوانان

نظام آموزش و پرورش

سیاست بازار کار فعال

نقش سازمان‌های کارفرمایان و کارگران

بخش سوم: به‌سوی واکنشی مؤثر

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نتایج و توصیه‌ها

پیوست ۱: اسناد سازمان بین‌المللی کار متضمن استانداردهای مربوط به جوانان

پیوست ۲: قطعنامه سازمان بین‌المللی کار درباره اشتغال جوانان

پیوست ۳: برنامه‌های برگزیده بازار کار فعال برای جوانان

فهرست راهنما

اخبار

افق‌های روشن همکاری بین ایران و عربستان در حوزه جوانان

در آغازین روزهای بهار ۱۳۸۲، هیأت جوانان جمهوری اسلامی ایران به سرپرستی معاون سازماندهی و ارتباطات سازمان ملی جوانان به کشور عربستان سعودی سفر کرد.

این سفر در پاسخ به سفر هیأت جوانان عربستان سعودی به جمهوری اسلامی ایران در آبان‌ماه سال گذشته صورت گرفت. در جریان این دو سفر، مذاکراتی درخصوص گسترش روابط بین دو کشور در حوزه جوانان به عمل آمد و قرار است به زودی در خلال سفر جناب آقای دکتر میرباقری، ریاست محترم سازمان ملی جوانان و هیأت علمی - اجرایی همراه به کشور عربستان سعودی، سند همکاری بین سازمان ملی جوانان جمهوری اسلامی ایران و «ریاست کل رسیدگی به امور جوانان» از کشور عربستان سعودی به امضا برسد.

با امضای این سند، امکان تبادل هرچه گسترده‌تر در حوزه‌های اجرایی، علمی، سیاحتی و زیارتی مربوط به جوانان فراهم خواهد آمد. بر این اساس، در کنار دیگر جنبه‌های مدنظر در سند مزبور، در مقابل سفر جوانان عربستانی به جمهوری اسلامی ایران و آشنایی با فرهنگ، تمدن و طبیعت ایران، تعداد هرچه بیشتری از جوانان ایرانی نیز با استفاده از تسهیلات ویژه برای سفر زیارتی به آن کشور اعزام خواهند شد.

پایگاه اطلاع‌رسانی ملل متحد در زمینه اشتغال جوانان افتتاح شد

بحث اشتغال و بیکاری جوانان یکی از موضوعاتی است که در حال حاضر کلیه جوامع و کشورهای جهان به‌نحوی با آن روبه‌رو هستند. اهمیت روز افزون این بحث تا آنجاست که سال گذشته، «اجلاس عالی جهانی اشتغال جوانان» با حضور مقامات بلندپایه کشورهای مختلف جهان و نمایندگان سازمان‌های غیردولتی جوانان و بخش‌های مختلف نظام ملل متحد در شهر اسکندریه مصر برگزار گردید تا ضمن بررسی جنبه‌های مختلف مسئله، درخصوص راه‌های مناسب برای ارتقای اشتغال جوانان و مبارزه با بیکاری در میان آنان بحث و کنکاش صورت پذیرد.

متعاقب این امر و به‌علت اهمیت خاص موضوع، پایگاه مستقلی از دیگر پایگاه‌های ملل متحد درباره جوانان با عنوان «شبکه تحت نظر دبیرکل در زمینه اشتغال جوانان» به وجود آمد. پایگاه مزبور با گذشت مدت زمانی اندک از افتتاح خود، اکنون

حاوی اطلاعات گسترده و مفیدی در حوزه‌های مربوط به اشتغال و بیکاری جوانان است. پژوهشگران و علاقه‌مندان به این مبحث می‌توانند با مراجعه به نشانی اینترنتی

(www.ilo.org/public/english/bureau/exre/partners/youth.htm)

اطلاعات زیر را دریافت کنند:

جدیدترین اخبار جهانی مربوط به اشتغال و بیکاری جوانان؛ پژوهش‌های عمده بین‌المللی در این حوزه؛ نشست‌ها، سمینارها و کارگاه‌های علمی ذی‌ربط؛ اسناد سازمان بین‌المللی کار در خصوص اشتغال و بیکاری جوانان؛ طرح‌ها و فعالیت‌های ابتکاری در این زمینه و موضوعات مفید دیگر.

همایش «پناهگاه جهانی جوانان»؛ برنامه محیط زیست ملل متحد برای سال ۲۰۰۳

این همایش که اولین نشست آن در فوریه سال ۱۹۹۹ برگزار گردید، درصدد است تا رهبران جوان محیط زیست را از سازمان‌های مختلف در سراسر جهان به منظور بحث در خصوص روش‌های افزایش مشارکت جوانان در فعالیت‌های برنامه محیط زیست ملل متحد و شرکت در شورای اداری آن به عنوان ناظر به دور هم جمع کند.

این همایش در کنیا از ۲۹ نوامبر تا ۸ فوریه ۲۰۰۳ برگزار خواهد شد.

برای اطلاعات بیشتر به این آدرس مراجعه کنید:

<http://www.unep.org/children-youth/>

برگزاری دومین کنگره جهانی جوانان

۲۸ - ۱۶ اگوست ۲۰۰۳ - کازابلانکا، مراکش

در پی نخستین کنگره جوانان هزاره (MYPC) در هاوایی در سال ۱۹۹۹، هزار نفر از جوانان در جهت بهره‌گیری از تجارب یکدیگر، مشارکت در پروژه‌های عملی توسعه و تهیه اعلامیه‌ای در جهت مشخص ساختن نحوه مشارکت جوانان در توسعه پایدار در آینده، از تاریخ ۱۶ تا ۲۸ اگوست ۲۰۰۳ در کازابلانکا، مراکش گردهم خواهند آمد.

دولت مراکش با مساعدت سازمان بین‌المللی صلح کودکان، دومین کنگره جهانی جوانان را برگزار خواهد نمود. در طول کنگره، هر یک از شرکت‌کنندگان به مدت پنج روز بر روی یک پروژه توسعه فعالیت خواهند نمود. این فعالیت صرفاً به بحث درباره موضوعات نظری محدود نخواهد شد، بلکه همچنین درباره آنها اقدام خواهد شد. در بخش نهایی کنگره، نمایشگاهی درخصوص پروژه‌های انجام شده برپا می‌گردد تا پیشرفت‌های به دست آمده در مسیر اجرای برنامه «عامل تغییر باشید!» فعالیت برای توسعه پایدار به رهبری جوانان» که در اولین کنگره (هاوایی، اکتبر ۱۹۹۹) آغاز شده است، بررسی گردد. علاوه بر این، کنگره راه‌های بسیج جوانان را در جهت کمک به تحقق «اهداف توسعه هزاره» که در اجلاس عالی هزاره ملل متحد در سپتامبر ۲۰۰۰ تعیین شد، مورد تجزیه و تحلیل و بحث قرار خواهد داد و در جهت ترویج آنها تلاش خواهد نمود.

وجوه مهم این کنگره عبارت خواهند بود از:

• رایزنی‌های پیش از کنگره در سطح ملی - هر یک از دولت‌های عضو ملل متحد بحث‌ها و رایزنی‌هایی را در قالب نهادهای دولتی و یا سازمان‌های غیردولتی جامعه مدنی در جهت اتخاذ موضع درخصوص مسائل و انتخاب یک پسر و یک

دختر زیر ۱۸ سال جهت حضور در کنگره به نمایندگی از کشور متبوع خود، انجام خواهند داد؛

ه از فعالان اجتماعی جوان، گروه‌های فرهنگی جوانان و همچنین گزارشگران دعوت خواهد شد. در کل، انتظار می‌رود ۱۰۰۰ جوان در این کنگره شرکت نمایند؛

ه برنامه کنگره ترکیبی از مراسم بزرگداشت (جشنواره)، پروژه‌های عملی و بحث‌های نظری خواهد بود؛

ه به منظور بحث درباره نقش جوانان در توسعه پایدار، جوانان و متخصصان توسعه جهت ارسال مقالات و مطالعات موردی خود به کنگره دعوت خواهند شد.

از مؤلفان بهترین آثار دعوت خواهد شد تا مقالات خود را در کنگره ارائه کنند و بحث‌های گروهی کوچک را رهبری کنند. برگزارکنندگان کنگره امیدوارند که کنگره بتواند تا حکومت‌ها را در جهت شناسایی اهمیت و ارزش مشارکت جوانان در تحقق اهداف توسعه هزاره و پیشرفت پایدار اجتماعی یاری نماید.

ه سندی با عنوان «اعلامیه و درخواست کازابلانکا» تدوین خواهد شد و در جلسه اختتامیه کنگره مورد توافق قرار خواهد گرفت.

ه نتایج کنگره به صورت یک گزارش متنوع منتشر خواهد شد تا دولت‌ها و همچنین عده بیشتری از جوانان از نتایج کنگره مطلع شوند.

ه در پایان کنگره، تعدادی از پروژه‌های اقدام در سراسر جهان جهت کمک مالی فوری انتخاب خواهند شد.

جهت اطلاعات بیشتر به نشانی اینترنتی زیر مراجعه نمایید:

<http://www.peacechild.org/maroc> ۲۰۰۳

شبکه کارآفرینان جوان

شبکه کارآفرینان جوان به عنوان طرح و ابتکار ویژه‌ای است که از سوی سازمان غیردولتی «چالش جوانان» راه‌اندازی شده است. چالش جوانان یکی از سازمان‌های غیردولتی جوانان در کشور سنگاپور است که طرح‌های مختلفی را در دست اجرا دارد.

اعتقاد این سازمان در راه‌اندازی شبکه کارآفرینان جوان این است که کارآفرینان در کلاس‌های درس تربیت نمی‌شوند و عموماً خلاقیت و پذیرش ریسک در دروس وجود ندارند. این طرح در پی آن است که جوانان را مستقیماً در معرض جهان کار و تجارت - لذت‌ها و تجارب و موقعیت‌های اضطراری آن - قرار دهد.

در این شبکه این امکان به جوانان داده می‌شود تا با تجار و کارآفرینان رده‌بالای داخلی و خارجی به تعامل پرداخته و از تجارب و دیدگاه‌های آنها بهره‌مند شوند. آنها ضمن این طرح خواهند توانست تا با کمک این کارآفرینان پروژه‌های تجاری و خیریه را اداره و مدیریت نمایند.

علاوه بر همه اینها دانشجویان دانشگاه‌ها که بتوانند در این زمینه‌ها موفقیت‌های قابل توجهی کسب کنند جهت استفاده از برنامه‌های ویژه به سفرهای خارجی اعزام خواهند شد تا بدین وسیله از تجارب طیف وسیعی از کارآفرینان در زمینه‌های فن‌آوری اطلاعات، مهندسی، تولید و خدمات بهره‌مند شوند.

شبکه کارآفرینان جوان برنامه‌ای محرک و مشوق را برای تمامی اعضا که بسیار برای آنها مفید خواهد بود ارائه می‌کند تا آنها را که در واقع جوانان و آینده‌سازان فردا خواهند بود برای ورود به بازار کار و تجارت و کارآفرینی آماده سازد.

